

PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Masarykova univerzita

Daňový systém ČR

jaro 2019

Český daňový systém po roce 1993

Český daňový systém vznikl k 1.1.1993 a prošel určitým vývojem. Jeho vznik byl spojen s **naplněním strategie radikální ekonomické reformy** zabezpečující přechod ekonomiky na tržně orientované hospodářství.

Daňový systém přinesl oproti předcházejícím daňovým systémům **podstatné změny** zejména v těchto oblastech :

- v soustavě daní;
- ve vymezování základny zdanění;
- v daňových sazbách;
- v okruhu poplatníků a plátců;
- v oblasti osvobození od daně;
- v nezdanitelných částech základu daně;
- ve slevách na dani.

Český daňový systém po roce 1993

Český daňový systém zahrnuje tyto daně :

- daně z příjmů (fyzických osob a právnických osob);
- daň z nemovitých věcí;
- daň silniční;
- daň z nabytí nemovitých věcí (daň z nemovitostí 1993-2013);
- daň dědická, daň darovací a daň z převodu nemovitostí (1993 až 2013);
- daň z přidané hodnoty;
- daně spotřební;
- daně ekologické (od 1.1.2008).

Český daňový systém po roce 1993

DANĚ PŘÍMÉ

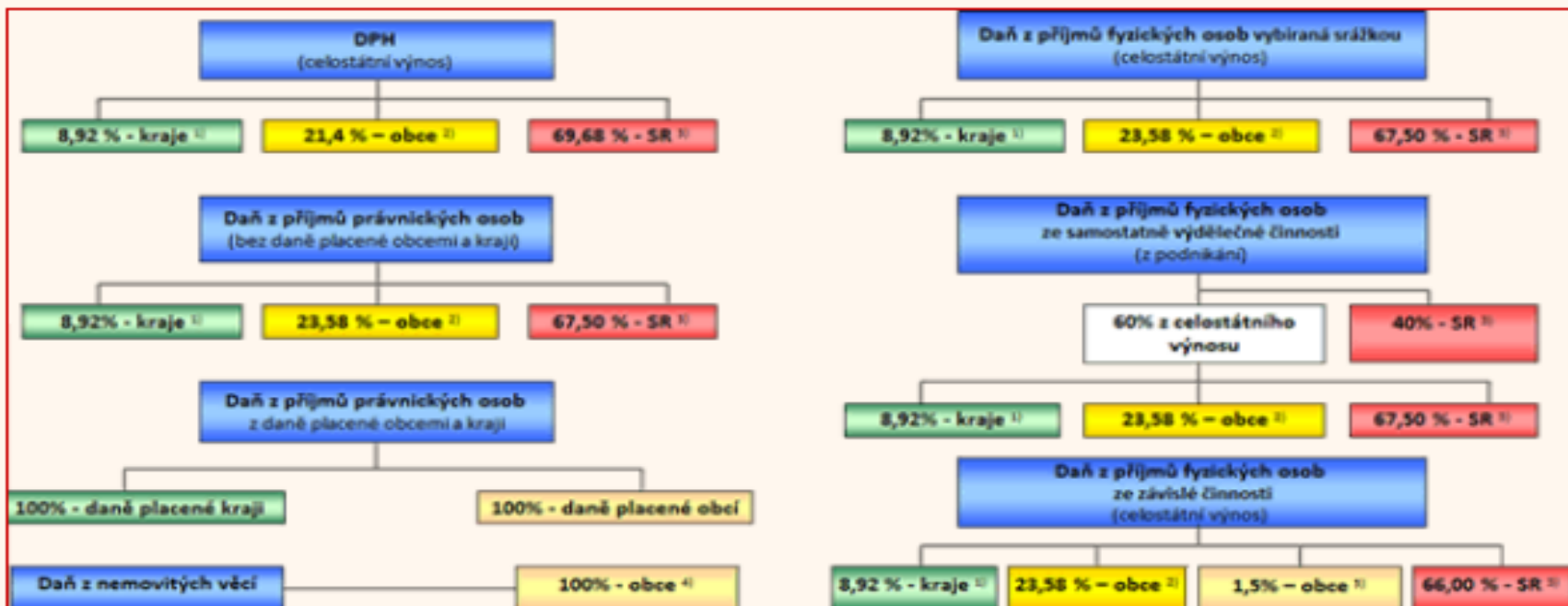
1. Z příjmů FO, PO
  - ✓ **Daň z příjmů**
2. Majetkové
  - ✓ Daň z ~~nemovitostí~~ z **nemovitých věcí (od 2014)**
  - ~~✓ Daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí~~
  - ✓ **Daň z nabytí nemovitých věcí (od 2014)**
  - ✓ Daň silniční

DANĚ NEPŘÍMÉ

1. Všeobecné (univerzální)
  - ✓ **Daň z přidané hodnoty**
2. Selektivní
  - ✓ Spotřební daně
  - ✓ Cla (při dovozu)
  - ✓ **Ekologické daně (od 1.1.2008)**

Český daňový systém po roce 1993

Schéma 2. Rozdělení rozpočtového určení daní v roce 2017

Vysvětlivky:

¹⁾ Každý kraj se na procentní části celostátního hrubého výnosu daně podílí procentem stanoveným v příloze č. 1 zákona č. 243/2000 Sb., o RUD, v platném znění

²⁾ Daňové příjmy jsou rozdělovány na základě:

1. kritéria výměry katastrálních území obce (3 %)
2. prostého počtu obyvatel obcí (10 %)
3. násobků postupných přechodů (80 %)
4. počet dětí a žáků navštěvujících školu zřizovanou obcí (7 %)

³⁾ příjmy státního rozpočtu

⁴⁾ Výnos daně z nemovitých věcí: příjemcem je ta obec, na jejímž území se nemovitost nachází.
⁵⁾ Daňové příjmy jsou rozdělovány na základě počtu zaměstnanců s místem výkonu práce v obci.

DPFO

DAŇ Z
PŘÍJMŮ
FYZICKÝCH
OSOB

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

Poplatník daně

V daňové teorii a praxi jsou rozlišovány podle teritoriálního vymezení zdrojů příjmů dva typy daňových poplatníků, a to:

1) poplatník s neomezenou daňovou povinností,

- *tj. poplatník, jehož daňová povinnost se vztahuje jak na příjmy plynoucí ze zdrojů na území ČR, tak i na příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí (daňový tuzemec, domácí osoba, **rezident**);*
- *je fyzická osoba, která na území ČR má bydliště, nebo se zde obvykle zdržuje.*

2) poplatník s omezenou daňovou povinností,

- *tj. poplatník, jehož daňová povinnost se vztahuje pouze na příjmy plynoucí ze zdrojů na území ČR (daňový cizozemec, zahraniční osoba, nerezident, **nonrezident**)*
- *jsou fyzické osoby, které na území ČR nemají bydliště; obvykle se nezdržují; zdržují se méně než 183 dní v roce; zdržují se pouze z důvodu studia či léčení (i když se na území ČR obvykle zdržují); fyzické osoby, které jsou podle mezinárodních smluv o zamezení dvojího zdanění považovány za daňové cizozemce (i když splňují jedno z kritérií pro daňového tuzemce).*

Předmět daně

Předmětem daně z příjmů fyzických osob jsou jednotlivé druhy příjmů, které jsou z hlediska sémantického i z hlediska uplatňování daňových režimů a technik rozděleny do 5 skupin, a to:

- příjmy ze závislé činnosti **(P§6)**;
- příjmy ze samostatné činnosti **(P§7)**;
- příjmy z kapitálového majetku **(P§8)**;
- příjmy z nájmu **(P§9)**;
- ostatní příjmy **(P§10)**.

Předmětem daně jsou nejen příjmy peněžní, ale rovněž příjmy nepeněžní dosažené i směnou, přičemž nepeněžní příjmy se oceňují podle **zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku**, nebo jako 5-násobek hodnoty ročního plnění, pokud příjem spočívá v jiném majetkovém prospěchu, jehož obsahem je opakující se plnění na dobu :

1. neurčitou,
2. života člověka nebo
3. delší než 5 let.

Předmět daně

Předmětem daně nejsou :

- příjmy získané nabytím akcií nebo podílových listů podle zvláštního právního předpisu, který upravuje podmínky převodu majetku státu na jiné osoby;
- příjmy získané vydáním majetku (restituce);
- úvěry nebo zápůjčky s výjimkou (viz § 3 odst. 4 písm. b));
- příjmy z rozšíření rozsahu nebo vypořádání společného jmění manželů;
- příjmy plynoucí z titulu spravedlivého zadostiučinění přiznaného Evropským soudem pro lidská práva ve výši, kterou je Česká republika povinna uhradit, nebo z titulu urovnání záležitosti před Evropským soudem pro lidská práva na základě smíru nebo jednostranného prohlášení vlády, kterou se Česká republika zavázala uhradit;
- příjem plynoucí poplatníkovi (rezidentovi ČR), který vypomáhá domácími pracemi v zahraničí nebo příjmy plynoucí poplatníkovi (nerezidentovi), který vypomáhá domácími pracemi v ČR, a to za stravu a ubytování, jde-li o příjem k uspokojování základních sociálních, kulturních nebo vzdělávacích potřeb (au-pair);

Předmět daně

Předmětem daně nejsou :

- příjmy získané převodem majetku mezi osobami blízkými, v souvislosti s ukončením provozování zemědělské činnosti zemědělského podnikatele (podrobně viz § 3 odst. 4 písm. f ZDPř);
- příjem z
  1. vypořádání spoluvlastnictví rozdělením věci podle velikosti spoluvlastnických podílů;
  2. výměny pozemků při pozemkových úpravách podle zákona upravujícího pozemkové úpravy, s výjimkou části pozemku, který je stavbou;
- částka uhrazená zdravotní pojišťovnou, o kterou byl překročen limit regulačních poplatků a doplatků na léčiva nebo potraviny podle zvláštních právních předpisů upravujících limity regulačních poplatků a doplatků na léčiva nebo potraviny;
- příjem plynoucí z titulu odškodnění přiznaného mezinárodním trestním soudem, mezinárodním trestním tribunálem, popřípadě obdobným mezinárodním soudním orgánem, které splňují alespoň jednu z podmínek v § 145 odst.1 zákona o mezinárodní justiční spolupráci.

Osvobození příjmu od daně

V případě daně z příjmů fyzických osob je osvobození od daně zakotveno v § 4 ZDP (tzv. všeobecné osvobození), dále v § 6 (osvobození týkající se příjmů ze závislé činnosti) a v § 10 pro tzv. ostatní příjmy.

V případě tzv. všeobecného osvobození od daně z příjmů fyzických osob (§ 4 ZDP) je třeba věnovat pozornost zejména podmínkám, za kterých jsou příjmy osvobozeny od daně, zejména tzv. časovým testům.

Týká se to např. osvobození od daně příjmů

- 1) z prodeje nemovitostí,
- 2) příjmů z prodeje movitých věcí,
- 3) příjmů z prodeje cenných papírů,
- 4) příjmů z provozu ekologických zařízení, apod.

V textu se uvádí pouze odkaz na některá osvobození od daně, další příjmy osvobozené od daně jsou uvedeny v § 4 ZDP a v doporučené literatuře.

Osvobození příjmu z prodeje nemovitosti

U příjmů z prodeje nemovitostí existují 2 režimy osvobození od daně, a to:

- 1) příjmy z prodeje rodinného domu, nebo jednotky, která nezahrnuje nebytový prostor (bytu), jiný než garáž, sklep nebo komoru, a včetně souvisejícího pozemku - § 4 odst. 1 písm. a) ZDP;
- 2) příjmy z prodeje nemovitých věcí neosvobozený a neuvedených v (1) - § 4 odst. 1 písm. b) ZDP.

Příjmy z prodeje rodinného domu nebo jednotky, která nezahrnuje nebytový prostor, jiný než garáž, sklep nebo komoru, a souvisejícího pozemku je osvobozen od daně z příjmu při splnění 3 podmínek před prodejem bytu nebo rodinného domu:

- prodávající v něm měl **bydliště** po dobu **nejméně 2 let** bezprostředně před prodejem, nebo prodávající v něm měl bydliště po dobu kratší 2 let bezprostředně před prodejem a použil získané prostředky na **uspokojení bytové potřeby**;

Osvobození příjmu z prodeje nemovitosti

- rodinný dům nebo jednotka nezahrnující nebytový prostor (byt) není nebo nebyl zahrnut do obchodního majetku pro výkon samostatné činnosti, a to do 2 let od jeho vyřazení z obchodního majetku;
- nejde o příjem, který plyne poplatníkovi z budoucího prodeje rodinného domu, jednotky nezahrnující nebytový prostor (bytu) včetně podílu na společných částech domu nebo spoluvlastnického podílu na tomto majetku, včetně souvisejících pozemků, uskutečněného v době do 2 let od jeho nabytí nebo jeho vyřazení z obchodního majetku, i když kupní smlouva bude uzavřena až po 2 letech od nabytí nebo po 2 letech od vyřazení z obchodního majetku.

Pro osvobození příjmů plynoucích manželům z jejich společného jmění postačí, aby podmínky pro jeho osvobození splnil jen jeden z manželů, pokud majetek, kterého se osvobození týká, není nebo nebyl zařazen do obchodního majetku jednoho z manželů.

Osvobození příjmu z prodeje nemovitosti

Příjmy z prodeje ostatních nemovitostí jsou osvobozeny od daně, jsou-li splněny 2 podmínky:

- doba mezi nabytím a prodejem nemovitosti přesáhne dobu 5 let;
- nemovitost není nebo nebyla zahrnuta do obchodního majetku pro výkon samostatné výdělečné činnosti, a to do 5 let od vyřazení z obchodního majetku.

Do této skupiny tzv. ostatních nemovitostí patří např. obytné domy s 3 a více byty, pozemky, garáže, chaty, vinné sklepy aj.

V případě, že jde o prodej těchto nemovitostí nabytých děděním od zůstavitele, který byl příbuzným v řadě přímé (děti, rodiče, prarodiče) nebo manželem (manželkou), **zkracuje se doba 5 let** o dobu, po kterou byla nemovitost prokazatelně ve vlastnictví zůstavitele (nebo zůstavitelů, pokud nemovitost byla nabývána postupným děděním v řadě přímé nebo manželem či manželkou).

Poznámka : Další podrobnější informace k osvobození příjmů z prodeje nemovitostí jsou uvedeny v § 4 odst. 1 písm. a) a b).

Osvobození příjmu z prodeje movitých věcí

Obecně se dá konstatovat, že příjmy z prodeje movitých věcí jsou osvobozeny od daně z příjmů fyzických osob (§ 4 odst. 1 písm. c) ZDP). Osvobozeny jsou i příjmy z prodeje movitých věcí vydaných podle restitučních předpisů (§ 4 odst. 1 písm. g) ZDP). Osvobození se však nevztahuje na příjmy z prodeje movitých věcí v těchto případech:

- 1) příjmy z prodeje motorových vozidel, letadel a lodí, pokud doba mezi nabytím a prodejem nepřesáhne dobu 1 roku;
- 2) příjmy z prodeje movitých věcí, pokud jsou nebo byly zahrnuty do obchodního majetku pro výkon samostatné činnosti poplatníka, a to do 5 let od jejich vyřazení z obchodního majetku;
- 3) příjmy z prodeje movitých věcí vrácených poplatníkovi v rámci restituce, pokud jsou nebo byly zahrnuty do obchodního majetku - dále viz bod (2).

Osvobození příjmu ve formě náhrad

Od daně z příjmů fyzických osob jsou rovněž osvobozeny podle § 4 odst. 1 písm. d) ZDP příjmy jako přijatá náhrada majetkové nebo nemajetkové újmy, plnění z pojištění majetku, pojištění odpovědnosti za škodu, plnění z cestovního pojištění, přičemž osvobození se **nevztahuje** na :

1. náhradu za ztrátu příjmu;
2. náhradu za škodu způsobenou na majetku, který byl zahrnut do OM pro výkon činnosti, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti, v době vzniku škody;
3. náhrada za škodu způsobenou na majetku sloužícím v době vzniku škody k nájmu;
4. plnění z pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou v souvislosti s činností, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti, poplatníka;
5. náhrada za škodu způsobenou poplatníkem v souvislosti s nájmem.

Osvobození příjmu z prodeje cenných papírů

Pokud jde o zdanění příjmů z prodeje cenných papírů, došlo od 1. 1. 2014 k podstatné změně v oblasti osvobození těchto příjmů.

- Došlo ke sjednocení a prodloužení časového testu na **tři roky** (mezi nabytím a prodejem) pro osvobození příjmů z prodeje CP u **drobných investorů** (§ 4 odst. 1 písm. x) .
- V případě, že poplatník prodá cenné papíry **do tří let** od jejich nabytí, bude příjem z prodeje **osvobozen**, pokud příjmy z tohoto prodeje **nepřesáhnou částku 100 000 Kč**.

Osvobození příjmu z prodeje cenných papírů

Osvobození se nevztahuje na příjmy:

- z prodeje cenných papírů, které byly nebo jsou zahrnuty do obchodního majetku, a to do **3 let od ukončení samostatné činnosti**;
- z držby cenných papírů, které jsou příjmy podle § 8 ZDP;
- z prodeje cenných papírů, které nejsou zahrnuty do obchodního majetku a u nichž nebyl splněn časový test 3 let (tyto příjmy se pak zdaňují v rámci § 10 ZDP);
- z převodu členských práv družstva, z převodu účasti na obchodních společnostech nebo z prodeje cenných papírů, pokud byly pořízeny z obchodního majetku poplatníka, a to do 5 let po ukončení jeho samostatné výdělečné činnosti;
- na příjmy z podílu připadající na podílový list **při zrušení podílového fondu** nebo při změně investičního podílového fondu na otevřený podílový fond, který byl nebo je zahrnut do obchodního majetku, a to **do 3 let od ukončení samostatné výdělečné činnosti (§ 7)**.

Metodika stanovení základu daně

Při stanovení základu daně fyzické osoby je **nejprve třeba stanovit dílčí základy daně**. Vycházíme-li z jednotlivých druhů příjmů, pak se dílčí základy daně (DZD) stanoví takto:

1. $DZD_{s6} = P_C * 1,34, (DZD_{s6} > 0),$

kde : P_C je celkový příjem (hrubý příjem, hrubá mzda),
1,34 je koeficient tzv. superhrubého příjmu .

2. $DZD_{s7} = P - V_{dzu}, (DZD_{s7} = 0, > 0, < 0),$

kde: P jsou příjmy plynoucí poplatníkovi v kalendářním roce (ve zdaňovacím období),
 V_{dzu} jsou výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů.

3. $DZD_{s8} = P (DZD_{s8} > 0, = 0),$

kde: P jsou příjmy plynoucí poplatníkovi v kalendářním roce.

Metodika stanovení základu daně

Poznámka: Pouze v případě příjmů z prodeje předkupního práva na cenné papíry se příjmy snižují o cenu pořízení předkupního práva. Tento výdaj však může být akceptován pouze do výše příjmů, takže DZD_{s8} může být větší než nula nebo roven nule, tedy nevzniká zde daňová ztráta.

4) $DZD_{s9} = P - V_{dzu}$, ($DZD_{s9} = 0, > 0, < 0$),

kde: P jsou příjmy plynoucí poplatníkovi v kalendářním roce.
 V_{dzu} jsou výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů.

5) $DZD_{s10} = P - V_d$, ($DZD_{s10} = 0, > 0$),

kde: P jsou příjmy plynoucí poplatníkovi v kalendářním roce.
 V_d jsou výdaje na dosažení příjmů. Výdaje na dosažení příjmů mohou být maximálně do výše příjmů, proto DZD_{s10} musí být větší nebo roven nule. Nelze v žádném případě v rámci tzv. ostatních příjmů (P_{s10}) uplatňovat výdaje na zajištění a udržení příjmů. Rovněž k příjmům podle § 10 ZDP nelze tvořit zákonné rezervy.

Metodika stanovení základu daně

Základ daně fyzické osoby se pak stanoví takto:

$$ZD = (DZD_{\S 6} + DZD_{\S 7} + DZD_{\S 8} + DZD_{\S 9} + DZD_{\S 10}) - N\check{C}_{ZD} - P_O,$$

kde :

- ZD je základ daně,
- $DZD_{\S 6}$ je dílčí základ daně ze závislé činnosti,
- $DZD_{\S 7}$ je dílčí základ daně ze samostatné činnosti,
- $DZD_{\S 8}$ je dílčí základ daně z kapitálového majetku,
- $DZD_{\S 9}$ je dílčí základ daně z nájmu,
- $DZD_{\S 10}$ je dílčí základ daně z ostatních příjmů,
- $N\check{C}_{ZD}$ je nezdanitelná část základu daně (podle § 15)
- P_O jsou odčitatelné položky (podle § 34, § 34 a, § 34b, § 34c, § 34d, § 34e, § 34f, § 34g, § 34h ZDP).

Metodika stanovení základu daně

Základ daně může být tedy větší než nula nebo roven nule. V daňovém přiznání fyzické osoby se **zaokrouhuje na celé stokoruny dolů**.

Z výše uvedeného textu vyplývá, že pouze u příjmů ze samostatné výdělečné činnosti ($P_{§7}$) a příjmů z nájmu ($P_{§9}$) může **vzniknout ztráta**, kterou lze vzájemně zkompenzovat nebo uplatnit v následujících 5 letech formou snížení základu daně fyzické osoby. Vzájemné kompenzování ztráty podle § 7 a § 9 ZDP lze také provést s příjmy podle § 8 a § 10 ZDP.

Ztráta tedy nemůže logicky vzniknout u příjmů :

- ze závislé činnosti ($P_{§6}$);
- z kapitálového majetku ($P_{§8}$);
- z ostatních příjmů ($P_{§10}$).

Nezdanitelné části základu daně (§15)

- 1) **odečet hodnoty bezúplatného plnění (darů)** poskytnutým poplatníkem v souladu s § 15 odst. 1 ZDP, pokud úhrnná hodnota darů činí **alespoň 1 000 Kč** nebo **přesáhne 2 % ze ZD (přesněji ze Σ DZD)**, přičemž jako dar na zdravotnické účely lze ocenit hodnotu 1 odběru krve částkou 2 000 Kč a hodnotu odběru orgánu od žijícího dárce částkou 20 000 Kč; uplatnit lze hodnotu darů **maximálně do výše 15 % ze ZD (Σ DZD)**;
- 2) **odečet částky úroků** zaplacených z úvěru ze stavebního spoření nebo z hypotečního úvěru (úhrnná částka úroků všech poplatníků v téže společně hospodařící domácnosti nesmí pak překročit 300 000 Kč za jedno zdaňovací období);
- 3) **odečet platby příspěvků na penzijní připojištění se státním příspěvkem** (zaplacenou částku je nutno pro tento účel snížit o 12 000 Kč), dále na penzijní pojištění a doplňkové penzijní spoření, **nejvýše lze odečíst 12 000 Kč ročně; (od roku 2017 to je 24 000 Kč)**
- 4) **odečet částky** poplatníkem zaplaceného pojistného na jeho **soukromé životní pojištění, nejvýše lze odečíst 12 000 Kč ročně; (od roku 2017 to je 24 000 Kč)**
- 5) **odečet částky odpovídající zaplaceným členským příspěvkům člena odborové organizace** odborové organizaci, **do výše 1,5 % zdanitelných příjmů podle § 6, maximálně však do výše 3000 Kč za zdaňovací období**;
- 6) **odečet úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání**, pokud nebyly hrazeny zaměstnavatelem ani nebyly uplatněny jako daňový výdaj, nejvýše **10 000 Kč**, u osob se zdravotním postižením nejvýše **13 000 Kč**, u osob s těžším zdravotním postižením nejvýše pak **15 000 Kč**.

Položky odečitatelné od základu daně (§34)

- 1) 100 % nebo 110 % nákladů (výdajů) vynaložených při realizaci projektů výzkumu a vývoje.**
- 2) daňová ztráta - nejdéle v 5 zdaňovacích obdobích (ztráta vyměřena za rok 2010, pak možnost uplatnění 2011 až 2015);**
- 3) odpočet 50 % nebo 110 % vstupní ceny majetku na podporu pořízení majetku na odborné vzdělávání;**
- 4) odpočet na podporu výdajů vynaložených na žáka nebo studenta v rámci odborného vzdělávání (200 Kč/hod. praktického vyučování, odborné praxe a vzdělávací akreditované činnosti).**

Sazby daně z příjmů fyzických osob (§16)

Sazba daně činí 15 % ze základu daně.

Daň se zvyšuje o solidární zvýšení daně ve výši 7 % z kladného rozdílu mezi:

- 1) součtem příjmů podle § 6 a příjmů podle § 7;
- 2) 48-násobkem průměrné mzdy (podle zákona o sociálním pojištění).
  - pro rok **2015** je tato hranice **1 277 328** Kč, průměrná mzda = **26 611** Kč
  - pro rok **2016** je tato hranice **1 296 288** Kč, průměrná mzda = **27 006** Kč
  - pro rok **2017** je tato hranice **1 355 136 Kč**, průměrná mzda = **28 232 Kč**
  - pro rok **2018** je tato hranice **1 438 992 Kč**, průměrná mzda = **29 979 Kč**
  - pro rok **2019** je tato hranice **1 569 552 Kč**, průměrná mzda = **32 699 Kč**

Slevy na dani

Klasické slevy na dani (§35)

- 1) Z titulu zaměstnávání pracovníků se změněnou pracovní schopností - 18 000 Kč na 1 průměrný roční přepočtený počet zaměstnanců (§ 35 odst. písm. a).
- 2) Z titulu zaměstnávání pracovníků se změněnou pracovní schopností s těžším zdravotním postižením - 60 000 Kč na 1 průměrný roční přepočtený počet zaměstnanců (§ 35 odst. 1 písm. b).

Slevy na dani nahrazující nezdanitelné části základu dane

Fyzické osoby mohou uplatnit slevy na dani v této výši §35ba, §35bb, §35bc:

- základní sleva 24 840 Kč na poplatníka;
- sleva 24 840 Kč na manželku (manžela) žijící s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti, pokud nemá vlastní příjem přesahující částku 68 000 Kč ročně; je-li manžel(-ka) držitelem průkazu ZTP - P, zvyšuje se částka slevy na dani na dvojnásobek, tj. na 49 680 Kč;
- základní sleva na invaliditu 2 520 Kč, pobírá-li poplatník invalidní důchod 1. nebo 2. stupně;
- rozšířená sleva na invaliditu 5 040 Kč, pobírá-li poplatník invalidní důchod 3. stupně;
- sleva 16 140 Kč, je-li poplatník držitelem průkazu ZTP-P;
- sleva na studenta 4 020 Kč, je-li poplatník osobou soustavně se připravující na své povolání studiem nebo předepsaným výcvikem
- sleva za umístění dítěte, ve výši prokazatelných nákladů, nejvýše do výše minimální mzdy za rok - detail §35bb, (minimální mzda = **pro rok 2018 to je 12 200 Kč**)
- Sleva na evidenci tržeb - **5000 Kč jen v roce první evidence tržeb**

Daňové zvýhodnění na vyživované dítě (§35c)

Poskytuje se ve výši 15 204 Kč ročně (u zaměstnanců při výpočtu záloh na daň ve výši 1 267 Kč měsíčně) na jedno dítě 19 404 Kč ročně na druhé dítě (1 617 Kč měsíčně) a 24 204 Kč ročně na třetí a každé další dítě (2 017 Kč měsíčně), ve 3 formách, a to jako

- sleva na dani,
- daňový bonus,
- kombinace slevy na dani a daňového bonusu (§35 c).

Daňový bonus se poskytuje na každé vyživované dítě (maximálně 5 025 Kč měsíčně nebo 60 300 Kč ročně). Daňový bonus může uplatnit poplatník, který měl příjem podle § 6, 7, 8 nebo 9 alespoň ve výši 6-násobku minimální mzdy (min. mzda: 12 200 Kč). Daňový bonus lze uplatnit, pokud činí minimálně 100 Kč.

Nonrezident může uplatnit daňový bonus, jestliže úhrn všech jeho příjmů ze zdrojů na území ČR činí nejméně 90 % všech jeho příjmů.

Zdaňování příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků

Do příjmů ze závislé činnosti zahrnujeme:

1) příjmy ze současného nebo dřívějšího poměru:

- pracovně - právního,
- služebního,
- členského,
- obdobného;

2) příjmy za práci:

- člena družstva,
- společníka s.r.o.,
- komanditisty komanditní společnosti;

3) odměny (podíl na zisku) člena orgánu právnické osoby (tantiémy) a likvidátora;

4) příjmy poplatníka, které mu plynou v souvislosti se současným, dřívějším nebo budoucím výkonem závislé činnosti;

5) příjmy z tzv. mezinárodního pronájmu pracovní síly.

Techniky výběru daní a daňové režimy

U příjmů ze závislé činnosti se uplatňuje technika výběru daně spočívající v odvodu daně prostřednictvím plátce daně, který pod svou majetkovou odpovědností srazí daň nebo zálohu na daň poplatníkovi a odvede ji správci daně.

Uplatňují se zde 2 daňové režimy, a to :

- 1) zdaňování příjmů zvláštní sazbou daně ve výši 15 % ze samostatného základu daně (tzv. srážkovou daní);
- 2) zdaňování příjmů na základě stanovení zálohy na daň stanovené podle § 38h (po skončení zdaňovacího období může a nemusí následovat tzv. roční zúčtování záloh na daň, které provádí zaměstnavatel nebo zaměstnanec podá daňové přiznání za sebe).

Zvláštní sazbou daně se zdaňují příjmy ze závislé činnosti na základě dohody o provedení práce (max. 300 hod. ročně), pokud poplatník nepodepsal prohlášení k dani, a úhrnná výše příjmů nepřesáhne částku 10 000 Kč za 1 měsíc u téhož zaměstnavatele. Neplatí se ani pojistné na soc. zabezpečení a pojistné na veřejné zdravotní pojištění.

Techniky výběru daní a daňové režimy

Schéma výpočtu zálohy na daň (měsíční) je následující :

- + měsíční příjem (Kč) * 1,34 = superhrubý příjem (Kč)
- = základ daně pro výpočet zálohy na daň (Kč) - zaokrouhlit na 100 Kč nahoru = záloha na daň vypočtená (Kč)
- měsíční sleva na dani, a to :
  - 2 070 Kč na poplatníka,
  - 210 Kč na invalidní důchod pro invaliditu 1. a 2. stupně,
  - 420 Kč na invalidní důchod pro invaliditu 3. stupně,
  - 1 345 Kč na držitele průkazu ZTP-P,
  - 335 Kč na studenta;

Techniky výběru daní a daňové režimy

- = záloha na daň snižená o měsíční slevy na dani (§35ba) v Kč
  - měsíční daňové zvýhodnění formou slevy na dani na 1. dítě 1 267 Kč (na 2. dítě 1 617 Kč, na 3. a další dítě 2 017 Kč)
- = skutečně sražená záloha na daň (Kč);
- + měsíční daňový bonus na dítě (Kč);
- = záloha na daň upravená o slevu na dani nebo daňový bonus (Kč).

Solidární zvýšení zálohy činí 7 % z kladného rozdílu mezi :

- a) příjmy zahrnovanými do základu daně pro výpočet zálohy a
- b) 4násobkem průměrné mzdy stanovené podle zákona upravující pojistné na sociální zabezpečení (130 796 Kč)

Poznámka : záloha na daň se stanovuje podle § 38h ZDP, pokud poplatník podepsal prohlášení k dani. V případě, že toto prohlášení nepodepsal, záloha se určí rovněž podle § 38h ZDP, tj. bez slev na dani.

Techniky výběru daní a daňové režimy

Při ročním zúčtování záloh na daň z příjmů ze závislé činnosti a z funkčních požitků se provádí výpočet daňové povinnosti takto :

+ roční příjem * 1,34 = superhrubý příjem Kč (DZDS6)

- odpočet nezdanitelných částek (§ 15 ZDP)

= základ daně (zaokrouhlit na celé 100 Kč dolů)

= daň

- roční slevy na dani

= daň po slevách (§ 35ba)

= daňové zvýhodnění na vyživované dítě;

= zúčtování měsíčních daňových bonusů

= zúčtování záloh na daň a daňového zvýhodnění

Daň se stanovuje podle § 16 ZDP.

Zdaňování tantiém

U tantiém se uplatňuje technika výběru daně spočívající v odvodu daně prostřednictvím plátce daně, který pod svou majetkovou odpovědností srazí daň nebo zálohu na daň poplatníkovi a odvede ji správci daně (př. jednatel s.r.o. srazí daň a odvede ji FÚ).

Uplatňují se zde 2 daňové režimy, a to :

- 1) zdaňování příjmů zvláštní sazbou daně ve výši 15 % ze samostatného základu daně (tzv. srážkovou daní), je-li poplatníkem daně **nonrezident**;
- 2) zdaňování příjmů na základě stanovení **zálohy na daň** (po skončení zdaňovacího období může a nemusí následovat tzv. roční zúčtování záloh na daň), **je-li poplatníkem rezident ČR**.

Zdaňování příjmů z DPP a DPČ

- U dohod o provedení práce (maximálně 300 odpracovaných hodin u jednoho zaměstnavatele ročně) se **nesráží zdravotní a sociální pojištění do výše příjmu 10 000 Kč/měsíčně včetně**, kdežto
- u dohod o pracovní činnosti (znějící na částku alespoň 2 500 Kč a počet dní více než 14/měs.) se **toto pojištění sráží**.

U dohod se uplatňují 2 daňové režimy, a to :

- ✓ zdaňování příjmů zvláštní sazbou daně ve výši 15 % ze samostatného základu daně (tzv. srážkovou daní), pokud poplatník nepodepsal prohlášení k dani a měsíční příjem nepřevyšuje 10 000 Kč v případě DPP;
- ✓ v ostatních případech se uplatňuje záloha na daň, pokud podepsal prohlášení k dani, pak podle § 38h, pokud nepodepsal prohlášení k dani, tak záloha na daň vypočtená rovněž podle § 38h.

Samostatná činnost

Samostatná činnost je soustavná činnost za účelem dosažení zisku prováděná samostatně fyzickou osobou vlastním jménem a na vlastní odpovědnost.

Příjmy ze samostatné činnosti zahrnují (§ 7 odst. 1):

- a) příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství [**80 %**];
- b) příjmy ze živnostenského podnikání [**80 %, 60 %**];
- c) příjmy z jiného podnikání [**40 %**];
- d) příjmy v podobě podílů na zisku společníků v.o.s. a komplementářů k.s.

Samostatná činnost

Příjmy ze samostatné činnosti dále zahrnují (§7 odst. 2):

- a) příjmy z užití nebo poskytnutí práv (průmyslové vlastnictví, jiné duševní vlastnictví, autorská práva, práva příbuzná právu autorskému, vydávání, rozmnožování a rozšiřování literárních a jiných děl vlastním nákladem) **[40 %]**;
- b) příjmy z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku **[30 %]**.
- c) příjmy z výkonu nezávislého povolání **[40 %]**.

Při uplatnění paušální částky ve výši :

= 40 % lze uplatnit výdaje do částky **800 000 Kč**;

= 30 % pak do částky **600 000 Kč**;

= 60 % do částky **1 200 000 Kč**;

= 80 % do částky **1 600 000 Kč**.

Zdaňování příjmů (podíl na zisku v.o.s. a k.s.)

Podíl na zisku (základ daně) se rozděluje na jednotlivé společníky podle podílů stanovených ve společenské smlouvě, jinak rovným dílem.

Při zdaňování příjmů společníků v.o.s. platí tyto zásady:

- 1) u fyzických osob je podíl na zisku dílčím základem daně (DZD_{57}), u právnických osob základem daně;
- 2) do nákladů společnosti lze zahrnout i výdaje na pracovní cesty zaměstnanců a společníků;
- 3) dary poskytnuté v.o.s. nesnižují základ daně v.o.s., ale rozdělují se na společníky stejným dílem jako podíl na zisku a posuzují se podle § 15 odst. 1 a 2;
- 4) obdobně jako podíly na zisku a dary rozdělují se na společníky odčitatelné položky podle § 34 (např. ztráta, 100 % výdajů na projekty výzkumu a vývoje a pod.) a slevy na dani podle § 35 (na zaměstnance se zdravotním postižením);

Zdaňování příjmů (podíl na zisku v.o.s. a k.s.)

- 5) příjmy společníka v.o.s. nelze rozdělit na spolupracující osoby;
- 6) je-li společníkem v.o.s. právnická nebo fyzická osoba, která není rezidentem ČR, pak se z hlediska zdanění považuje za stálou provozovnu a její podíl na zisku se zdaňuje v ČR;

V případě komplementářů k.s. platí stejné zásady jako u společníků v.o.s. Základ daně komanditní společnosti se rozdělí na jednotlivé společníky podle společenské smlouvy, jinak rovným dílem.

Komplementáři k.s. (fyzické osoby) zdaní svůj podíl na zisku v přiznání k dani z příjmů, část podílu na zisku připadající na skupinu komanditistů je zdaněna v přiznání k dani z příjmů právnické osoby.

Zdaňování příjmů z kapitálového majetku

U příjmů z kapitálového majetku (P_{s8}) se uplatňují 2 režimy zdanění:

- 1) příjmy vstupují do dílčího základu daně zdaňovaného v přiznání k dani z příjmů fyzické osoby s daňovým zatížením 15 %, přičemž dílčím základem daně (DZD_{s8}) je příjem nesnížený o výdaje s výjimkou příjmů z prodeje předkupního práva na cenné papíry, kdy je výdajem cena předkupního práva, maximálně však do výše příjmů z prodeje tohoto předkupního práva;
- 2) příjmy plynoucí ze zdrojů v ČR a v zahraničí [vymezené v § 8 odst. 1 písm. a) až f) a v odst. 2 písm. a)] jsou zahrnuty v samostatném základu daně a zdaňují se zvláštní sazbou sazbou daně 15 % (§ 36), přičemž do samostatného základu daně se příjmy zahrnují v hrubé výši.

Zdaňování příjmů z kapitálového majetku

V daňovém přiznání [režim daně (1)] se zdaňují tyto příjmy z kapitálového majetku:

- úroky z vkladů na běžných účtech, které jsou podle podmínek banky určeny k podnikání;
- úroky a jiné výnosy z poskytnutých úvěrů nebo zápůjček;
- úroky a poplatky z prodlení;
- úroky z práva na dorovnání;
- úroky z hodnoty splaceného vkladu ve smluvené výši členů obchodních korporací;
- příjmy z předkupního práva na cenné papíry;
- příjmy z kapitálového majetku plynoucí ze zdrojů v zahraničí, pokud poplatník nevyužil možnosti je zahrnout do samostatného základu daně a zdanit je sazbou 15 %;
- úrokové příjmy z dluhopisů vydaných v zahraničí poplatníkem se sídlem v ČR nebo Českou republikou plynoucí rezidentům ČR.

Zdaňování příjmů z kapitálového majetku

Zvláštní sazbou daně (podle § 36) ze samostatného základu daně, tzv. srážkovou daní se zdaňují příjmy z kapitálového majetku se zdrojem v ČR a v zahraničí, a to [režim (2)]:

- podíly na zisku z majetkového podílu na a.s., na s.r.o. a k.s. a podíly na zisku z členství v družstvu [sd = 15 %];
- úroky a jiné výnosy z držby cenných papírů [sd = 15 %];
- příjmy z vyrovnání společníkovi, který není účastníkem smlouvy (mimo stojící společník), podle smlouvy o převodu zisku nebo ovládací smlouvy;
- podíly na zisku tichého společníka z účasti na podnikání [sd = 15 %];
- úroky, výhry a jiné výnosy z vkladů na vkladních knížkách, úroky z peněžních prostředků na účtu, který není podle podmínek toho, kdo účet vede, určen k podnikání (např. termínované vklady, spořicí a devizové účty) [sd = 15 %];
- výnos z jednorázového vkladu a z vkladu jemu na roveň postaveného;

Zdaňování příjmů z kapitálového majetku

Zvláštní sazbou daně (podle § 36) ze samostatného základu daně, tzv. srážkovou daní se zdaňují příjmy z kapitálového majetku se zdrojem v ČR a v zahraničí, a to [režim (2)]:

- dávky penzijního připojištění se státním příspěvkem snížené o zaplacené příspěvky a o státní příspěvek na penzijní připojištění [sd = 15 %];
- plnění ze soukromého životního pojištění nebo jiný příjem z pojištění osob, který není pojistným plněním a nezakládá zánik pojistné smlouvy, snížené o zaplacené pojistné [sd = 15 %];
- rozdíl mezi *vyplacenou (nominální) hodnotou dluhopisu včetně vkladního listu nebo vkladu jemu na roveň postavenému* a emisním kurzem při jejich vydání; v případě předčasného zpětného nákupu se použije místo jmenovité hodnoty cena zpětného odkupu [sd = 15 %];
- plnění ze zisku ze svěřeneckého fondu [sd = 15 %];

Zdaňování příjmů z kapitálového majetku

- úroky a jiné výnosy z držby směnek s výjimkou úrokových příjmů a jiných výnosů z držby směnky vystavené bankou k zajištění pohledávky vzniklé z vkladu věřitele, plynoucí ze zdrojů na území ČR, které jsou samostatným základem pro zdanění zvláštní sazbou daně (podle § 36);

V případě **společného jmění manželů** se příjmy z kapitálového majetku zdaňují tak, že příjem plynoucí do společného jmění manželů se zdaňuje:

- u toho manžela, u kterého je vložen do obchodního majetku;
- jen u jednoho z nich, jedná-li se o příjem ze zdroje, který není vložen do obchodního majetku.

Zdaňování příjmů z nájmu

Příjmy z nájmu ($P_{§9}$) lze věcně vymezit takto:

- příjmy z nájmu nemovitých věcí (jejich částí) nebo bytů (jejich částí);
- příjmy z nájmu movitých věcí, kromě příležitostného nájmu, který se zdaňuje v rámci ostatních příjmů ($P_{§10}$).

V rámci § 9 ZDP jsou zdaňovány příjmy z nájmu za podmínky, že nejde o příjmy podle § 6 až 8.

Příjmy z nájmu plynoucí manželům ze společného jmění manželů se zdaňují u jednoho z nich.

Zdaňování příjmů z nájmu

V případě zdaňování příjmů z nájmu existuje pouze jeden režim zdanění, a to stanovení dílčího základu daně ($DZD_{\S 9}$) s technikou výběru daně prostřednictvím přiznání k dani z příjmů. Dílčím základem daně jsou příjmy z nájmu snížené o výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů. U příjmů z nájmu ($P_{\S 9}$) může vzniknout daňová ztráta.

Výdaje lze uplatnit dvojím způsobem:

- 1) procentem z příjmů ;
- 2) jako prokazatelně vynaložené.

Zdaňování příjmů z nájmu

- 1) V případě výdajů stanovených procentem z příjmů lze uplatnit výdaje ve výši 30 % z příjmů, v nichž jsou zahrnuty veškeré výdaje poplatníka. Poplatník je **povinen vést evidenci příjmů a pohledávek** vzniklých v souvislosti s pronájmem.
- 2) Do výdajů prokazatelně vynaložených lze zahrnout mimo jiné rovněž:
  - odpisy pronajímaného majetku;
  - rezervu na opravy hmotného majetku;
  - pojištění pronajímaného majetku;
  - opravy a výdaje na údržbu majetku.

Zdaňování ostatních příjmů z nájmu

Při uplatňování prokazatelně vynaložených výdajů je poplatník povinen vést:

- záznamy o příjmech a výdajích v časovém sledu;
- evidenci hmotného majetku, který lze odpisovat;
- evidenci o tvorbě a použití rezervy na opravy hmotného majetku, pokud je vytvářena;
- evidenci o pohledávkách a dluzích ve zdaňovacím období, ve kterém dochází k ukončení nájmu;
- mzdové listy, pokud poplatník vyplácí mzdy.

Zdaňování ostatních příjmů

Za ostatní příjmy ($P_{§10}$) považujeme příjmy, při kterých dochází ke zvýšení majetku, a přitom nejde o příjmy podle § 6 až 9.

Ostatní příjmy zahrnují zejména:

- příjmy z příležitostných činností nebo z příležitostného nájmu movitých věcí, včetně příjmů ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství, které nejsou provozovány podnikatelem;
- příjmy z převodu nemovité věci, cenného papíru a jiné věci;
- příjmy z převodu účasti na společnosti s.r.o., k.s. a z převodu družstevního podílu;
- příjmy ze zděděných práv z průmyslového a jiného duševního vlastnictví, včetně práv autorských;
- přijaté výživné, důchody a obdobné opakující se požitky;
- výhry v loteriích, sázkách, z reklamních soutěží a slosování;

Zdaňování ostatních příjmů

Ostatní příjmy zahrnují zejména:

- Podíl člena obchodní korporace s výjimkou společníka v.o.s., komplementáře k.s. nebo podíl člena družstva na likvidačním zůstatku, nebo majitele podílového listu připadajícího na podílový list při zrušení podílového fondu, s výjimkou splynutí nebo sloučení podílového fondu;
- bezúplatný příjem;
- příjem z rozpuštění rezervního fondu vytvořeného ze zisku nebo z rozpuštění obdobného fondu;
- vypořádací podíl při zániku účasti člena v obchodní korporaci, s výjimkou společníka v.o.s. a komplementáře k.s., nebo další podíl na majetku transformovaného družstva, vrácení emisního ážia, příplatku mimo základní kapitál nebo těmto plněním obdobná plnění;
- ceny z veřejných soutěží , ze sportovních soutěží a ceny ze soutěží, v nichž je okruh soutěžících omezen podmínkami soutěže anebo jde o soutěžící vybrané pořadatelem soutěže;

Zdaňování ostatních příjmů

Ostatní příjmy zahrnují zejména:

- příjmy, které společník v.o.s. nebo komplementář k.s. obdrží v souvislosti s ukončením účasti na v.o.s. nebo k.s. od jiné osoby než od v.o.s. nebo k.s., v níž ukončil účast;
- příjmy z převodu jmění na společníka a příjmy z vypořádání podle zákona o přeměnách obchodních společností a družstev;
- příjmy z jednorázové náhrady práv s povahou opakovaného plnění na základě ujednání mezi poškozeným a pojistitelem;
- příjem z výměnku <http://www.dan-poradce.cz/informace/Info49.pdf>
- příjem obmyšleného ze svěřeneckého fondu.

Zdaňování ostatních příjmů

Z ostatních příjmů (P_{s10}) jsou osvobozeny od daně:

- 1) cena z veřejné soutěže, z reklamní soutěže, z reklamního slosování a cena ze sportovní soutěže nepřevyšující 10 000 Kč (s výjimkou ceny ze sportovní soutěže u poplatníka, u něhož je sportovní činnost podnikáním);
- 2) cena z veřejné soutěže a obdobná cena plynoucí ze zahraničí je osvobozena zcela, pokud byla **v plné výši darována** příjemcem na účely stanovené v § 15 odst. 1;
- 3) výhry z loterií, sázek a podobných her provozovaných na základě **povolení vydaného MF** podle zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, nebo na základě předpisů vydaných v členských státech EU nebo v dalších státech, které tvoří EHP;
- 4) **příjmy z příležitostných činností** nebo z příležitostného pronájmu movitých věcí včetně příjmů z příležitostné zemědělské výroby, pokud jejich úhrn u poplatníka nepřesáhne ve zdaňovacím období 30 000 Kč (příjmem poplatníka, kterému plyne příjem z chovu včel a u kterého nepřekročí počet včelstev 60, je částka 500 Kč na 1 včelstvo).

Zdaňování ostatních příjmů

5) bezúplatné příjmy

- (1) od příbuzného v linii přímé a v linii vedlejší, pokud jde o sourozence, strýce, tetu, synovce nebo neteř, manžela, manžela dítěte, dítěte manžela, rodiče manžela nebo manžela rodičů;
- (2) od osoby, se kterou poplatník žil nejméně po dobu 1 roku před získáním bezúplatného příjmu ve společně hospodařící domácnosti a z tohoto důvodu pečoval o domácnost nebo byl na tuto osobu odkázán výživou;
- (3) obmyšleného z majetku, který byl do svěřeneckého fondu vyčleněn nebo, který zvýšil majetek tohoto fondu osobou uvedenou v bodě (1) nebo (2);
- (4) nabytého příležitostně, pokud jejich hodnota nedosahuje úrovně 15000 Kč.

PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Masarykova univerzita

Děkuji za pozornost!

Příjemný zbytek dne!